

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Halina Kiryło (sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

SSN Zbigniew Myszka

SSN Maciej Pacuda

SSN Romualda Spyt

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej [...]

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 19 kwietnia 2011 r., w
przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 czerwca 2011 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 19 kwietnia 2011 r. odrzuciła sprawozdanie wyborcze Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...] o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu związanych w udziałem w wyborach na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 29 czerwca 2010 r.

W uzasadnieniu uchwały podano, że Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...] przedłożył Państwowej Komisji

Wyborczej sprawozdanie wyborcze z zachowaniem terminu określonego w art. 87g ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467 ze zm.). W sprawozdaniu wykazano, iż Komitet nie pozyskiwał i nie wydatkował środków finansowych, nie pozyskiwał też wartości niepieniężnych i nie zaciągał żadnych zobowiązań finansowych. Pismem z dnia 29 marca 2011 r. Państwowa Komisja Wyborcza wystąpiła do pełnomocnika finansowego Komitetu o wyjaśnienie w terminie do dnia 4 kwietnia 2011 r., kto i z jakich środków poniósł koszty związane z działalnością Komitetu, w szczególności koszty korzystania z lokalu, w którym mieściła się jego siedziba, sporządzania i doręczania Państwowej Komisji Wyborczej dokumentów dotyczących zawiadomienia o utworzeniu Komitetu oraz sporządzenia, rozprowadzania i gromadzenia wykazów podpisów obywateli popierających kandydata. Mimo doręczenia pisma pełnomocnikowi finansowemu Komitetu w dniu 5 kwietnia 2011 r., pozostało ono bez odpowiedzi. Brak wyjaśnienia przez Komitet powyższych wątpliwości sprawia, że niemożliwe jest stwierdzenie, czy wymienione w powołanym piśmie działania Komitetu zostały sfinansowane ze środków pochodzących z legalnych źródeł i pozyskanych w sposób zgodny z przepisami art. 85 i art. 87a ustawy, których naruszenie skutkuje odrzuceniem sprawozdania zgodnie z art. 87h ust. 1 pkt 3 ustawy.

Prezes [...] złożył skargę na tę uchwałę wnosząc o przyjęcie sprawozdania wyborczego i zarzucając, iż żądane przez Państwową Komisję Wyborczą wyjaśnienie zostało udzielone przez Komitet, ale z opóźnieniem. Zdaniem skarżącego, logicznym jest, że koszty związane z działalnością Komitetu poniósł kandydat na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a siedziba Komitetu mieściła się w miejscu zamieszkania jego pełnomocnika.

Wezwana do zajęcia stanowiska w sprawie Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o oddalenie skargi. W motywach stanowiska przyznano, że już po podjęciu zaskarżonej uchwały Prezes [...] pismem z dnia 20 kwietnia 2011 r. poinformował Komisję, iż koszty związane z działalnością Komitetu Wyborczego poniósł z własnych dochodów, a siedziba Komitetu mieściła się w prywatnym mieszkaniu jego pełnomocnika finansowego. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, wspomniane pismo, złożone po upływie wyznaczonego terminu, pochodzi od

nieuprawnionej osoby, gdyż w świetle art. 87h ust. 2 ustawy odpowiedzialnym za gospodarkę finansową komitetu wyborczego jest pełnomocnik finansowy i on składa sprawozdanie wyborcze oraz udziela wyjaśnień z tym związanych. Nadto zawarte w piśmie informacje nie tylko nie wyjaśniają wątpliwości odnośnie do sposobu finansowania działalności Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...], ale wskazują na możliwość naruszenia przez Komitet art. 85 ust. 1 – 3 ustawy przez sfinansowanie owej działalności ze środków nie pochodzących z żadnego ze źródeł wymienionych w tym przepisie (prywatne dochody Kandydata) oraz przyjęcie wartości niepieniężnej w postaci prawa do nieodpłatnego korzystania z lokalu, w którym mieściła się siedziba Komitetu. Tymczasem naruszenie powołanych przepisów implikuje odrzucenie sprawozdania z mocy art. 87h ust. 1 pkt 3 ustawy. Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła również uwagę na to, że [...] działając jako Prezes [...] nie jest uprawniony do występowania w imieniu Komitetu Wyborczego i wnoszenia skarg na uchwały Komisji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analizę prawidłowości zaskarżonej uchwały rozpocząć wypada od przytoczenia treści art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467 ze zm., zwanej dalej „ustawą”), zgodnie z którym finansowanie kampanii wyborczej jest jawne. Jawność finansowania wyborów jest istotnym elementem demokratycznego porządku, służy także zapobieganiu procesom i zjawiskom korupcyjnym. W myśl 84a ust. 1 i 3 ustawy wydatki ponoszone przez komitety w związku z wyborami są pokrywane z ich źródeł własnych, a komitet może wydatkować zgromadzone środki jedynie na cele związane z wyborami. Stosownie do art. 84b ust. 1 za gospodarkę finansową komitetu odpowiedzialny jest jego pełnomocnik finansowy. On też w myśl art. 87g ust. 1 ustawy zobowiązany jest przedłożyć Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, sprawozdanie o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu wraz z opinią biegłego rewidenta o sprawozdaniu, rejestrami

wymienionymi w art. 87ae i dokumentami umożliwiającymi weryfikację informacji zawartych w sprawozdaniu. Natomiast w świetle art. 87h ust. 1 ustawy Państwowa Komisja Wyborcza, w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia sprawozdania wyborczego, przyjmuje sprawozdanie bez zastrzeżeń, przyjmuje je, wskazując na jego uchybienia lub je odrzuca. W razie odrzucenia przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania wyborczego, art. 87i ust. 1 ustawy statuuje uprawnienie komitetu do wniesienia, w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia w tym przedmiocie, skargi do Sądu Najwyższego. W świetle cytowanego przepisu kompetencje do złożenia tegoż środka zaskarżenia zostały zatem usytuowane w Komitecie Wyborczym, w imieniu i na rzecz którego działa – zgodnie z art. 40a ust. 7 ustawy - jego pełnomocnik. Kandydat na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nie jest więc predestynowany do wniesienia skargi na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej o odrzuceniu sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach komitetu. W konsekwencji tegoż, niniejsza skarga, złożona przez samego kandydata, (tj. osobę nieuprawnioną do dokonania tej czynności), jest niedopuszczalna i jako taka podlega odrzuceniu.